

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Ο Δικηγορικός Σύλλογος και τα τρία Επιμελητήρια του Πειραιά
(Εμποροβιομηχανικό, Επαγγελματικό και Βιοτεχνικό)

σας προσκαλούν
στην εκδήλωση που οργανώνουν
(αίθουσα του Εμποροβιομηχανικού Επιμελητηρίου Πειραιά
οδός Λουδοβίκου αρ. 1, σταθμός ΗΣΑΠ),
τη Δευτέρα, 20 Οκτωβρίου 1997 και ώρα 20.00
με ομιλητή τον κ. **Σωκράτη Κοσμίδη**, δικηγόρο,
Γενικό Γραμματέα του Υπουργικού Συμβουλίου με θέμα:
Σχέδιο "Ιωάννης Καποδίστριας" η επόμενη μέρα.

Σωκράτης Κοσμίδης
Γενικός Γραμματέας Υπουργικού Συμβουλίου

ΟΜΙΛΙΑ

**σε εκδήλωση του Δικηγορικού Συλλόγου
και των τριών Επιμελητηρίων του Πειραιά**

ΘΕΜΑ :

Σχέδιο «Ιωάννης Καποδίστριας» η επόμενη μέρα»

Πειραιάς, 20 Οκτωβρίου 1997
Αίθουσα Εμποροβιομηχανικού Επιμελητηρίου Πειραιά

Θέλω να πιστεύω ότι η πολυπληθέστατη παρουσία σας τιμά λιγότερο τον ομιλητή και περισσότερο τον “Καποδίστρια” και τους τολμηρούς εμπνευστές του.

Πριν εκατόν εβδομήντα χρόνια, μετά την εκλογή του ως Κυβερνήτη της λυτρωμένης Ελλάδος, ο Ιωάννης Καποδίστριας, Έλληνας και Ευρωπαίος, ο οποίος κατείχε σύμφωνα με το κείμενο της απόφασης εκλογής του την “υψηλήν επιστήμην του κυβερνάν την πολιτείαν και φέρειν προς ευδαιμονίαν τα έθνη”, οργάνωσε την Κυβέρνηση και την Επαρχιακή Διοίκηση.

Η Πελοπόννησος διαιρέθηκε σε επτά τμήματα και τα νησιά σε έξι. Κάθε τμήμα υποδιαιρέθηκε σε επαρχίες και αυτή σε πόλεις, κώμες και χωριά. Αυτή ήταν η πρώτη διοικητική διαίρεση της τότε ελεύθερης Ελλάδας. Είχε προηγηθεί το 508 π.Χ., η αναγνώριση Δήμων στην Αθήνα, επί Κλεισθένη.

Σήμερα, στο λυκόφως του 20ού αιώνα, η Κυβέρνηση, με επικεφαλής ένα συμπολίτη μας, προχωρεί με ήρεμη αποφασιστικότητα σε μια βαθιά μεταρρύθμιση της διοικητικής δομής της Χώρας που θα σημαδέψει και χαράξει ανεξίτηλα την πορεία μας στον 21ο αιώνα. Η μεταρρύθμιση αυτή ονομάστηκε “Ιωάννης Καποδίστριας”.

Ποια, όμως, είναι η υφιστάμενη κατάσταση και ποια τα χαρακτηριστικά της ;
Χθες, βρέθηκα στην όμορφη Πύλο. Έμεινα άφωνος και άναυδος, πληροφορούμενος ότι ο Νομός Μεσσηνίας των 160.000 κατοίκων έχει 275 Ο.Τ.Α., όσους δηλ. η Δανία των 5 εκ.

Σήμερα, σύμφωνα με την απογραφή του 1991, υπάρχουν 5.318 κοινότητες με συνολικό πληθυσμό 3.151.737 κατοίκους, (προσοχή: κάτοικοι, όχι δημότες). 1.995, δηλ. ποσοστό 37,51%, από αυτές έχουν πληθυσμό κάτω των 300 κατοίκων, που είναι κάτω από το όριο που απαιτεί ο ιδρυτικός νόμος για την αναγνώριση οικισμού ως κοινότητας, οι 4.491 έχουν κατοίκους κάτω των 1000, δηλ. ποσοστό 84,44%. Οι Δήμοι είναι 457 με πληθυσμό συνολικό 7.128.060. Υπάρχει ο Δήμος Μεγάλου Χωρίου Τήλου με 172 κατοίκους και στο άλλο άκρο ο Δήμος Αθηναίων με 772.072 κατοίκους.

Αξιοσημείωτο είναι ότι η Χώρα διαθέτει 12.548 οικισμούς. Υπογραμμίζω ότι η κατάσταση είναι περισσότερο τραγελαφική, αφού οι πραγματικοί κάτοικοι είναι λιγότεροι από τους απογεγραμμένους. Είναι γνωστό ότι πολλοί ετεροδημότες μεταφέρονται κατά την απογραφή στον τόπο καταγωγής, για διάφορους ευνόητους λόγους. Σήμερα, δίπλα σε Δήμο της Κρήτης που έστησε Χρηματιστήριο Αγροτικών προϊόντων, και 300 Δήμους ισχυρούς που απορροφούν και πόρους κοινοτικούς, έχουμε το μισό πληθυσμό της χώρας συγκροτημένο σε κοινότητες - τοπωνύμια - όπου ψάχνεις να βρεις τον γραμματέα στα χωράφια ή στα καφενεία.

Η Ελλάδα βρίσκεται στην προτελευταία θέση στο μέσο όρο πληθυσμού ανά πρωτοβάθμιο ΟΤΑ και στις τελευταίες θέσεις στο μέσο όρο έκτασης ανά πρωτοβάθμιο ΟΤΑ στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Λόγω της πολυδιάσπασης αυτής, η πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση στη συντριπτική της πλειοψηφία αδυνατεί να αντεπεξέλθει στις στοιχειώδεις διοικητικές

λειτουργίες, πολύ δε περισσότερο να εκπληρώσει την κατά το Σύνταγμα αποστολή της, που είναι η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Φυσικά, είναι κραυγαλέα η αδυναμία της να προσαρμοσθεί, ως έχει, στις κατευθύνσεις του τοπικού και διοικητικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι σπαταλώνται σε έργα μικρής κλίμακας, χωρίς καμία πολλαπλασιαστική επίδραση στην ανάπτυξη της περιοχής και μάλιστα με χαρακτηριστική αδιαφάνεια. Αναλογισθείτε δύο παραδοσιακές αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α., την καθαριότητα και τις πράξεις προσωπικής κατάστασης των δημοτών. Σήμερα δεν αρκεί πια η συλλογή απορριμμάτων και η απόρριψή τους σε ανεξέλεγκτες χωματερές. Σήμερα, υπάρχει ανάγκη η αποκομιδή και η διαχείριση των απορριμμάτων να γίνεται με όρους που διασφαλίζουν την υγιεινή και το περιβάλλον και αυτό είναι δουλειά κλίμακας πολύ μεγαλύτερης από τις δυνατότητες ενός μίξερου Ο.Τ.Α.

Σκεφθείτε, παραπέρα, τι σημαίνει μηχανοργάνωση του δημοτολογίου μιας κοινότητας. Ποιος την μελετά, πόσο στοιχίζει, ποιος την επεξεργάζεται.

Οι οικονομίες κλίμακας απαιτούν οι δουλειές αυτές να γίνονται σε επίπεδο διαφορετικό.

Το περιεχόμενο των τοπικών υποθέσεων έχει ήδη διευρυνθεί και οι μικροί Ο.Τ.Α. δεν μπορούν να ανταποκριθούν ούτε καν στα παλιά τους καθήκοντα. Η Τ.Α. πλέον πρέπει να σχεδιάζει και υποστηρίζει την τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη, με δικές της οικονομικές και διοικητικές δυνάμεις.

Αυτή η μίζερια οδηγούσε τους κοινοτάρχες, με συνοδεία βουλευτών, ουρά έξω από τα γραφεία Υπουργών, να επαιτούν για κονδύλια από διάφορους λογαριασμούς προκειμένου να αποκτήσουν πόρους για κάποιο εργάκι. Αυτό δεν είναι αυτοδιοίκηση, είναι ετεροδιοίκηση και εξάρτηση.

Περαιτέρω, ο πολυτεμαχισμός διασκορπίζει και τους ανθρώπινους πόρους και στερεί τις τοπικές κοινωνίες από τη δυνατότητα να αναδείξουν πολιτικές ηγεσίες δραστήριες και ικανές να ανταποκριθούν στο ρόλο τους.

Όλα αυτά τα ενδημικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα καταδεικνύουν ότι το πρόβλημα της Τ.Α. είναι δομικό και ως τέτοιο πρέπει να αντιμετωπισθεί.

Δεν θα σας απασχολήσω με τις ιστορικές καταβολές του προβλήματος.

Θα περιορισθώ να πω δύο πράγματα :

α) Ανεπτυγμένες χώρες, εδώ και πολλά χρόνια, αντιμετώπισαν, έλυσαν θα έλεγα το πρόβλημα με τις συνενώσεις. Στη Σουηδία οι 2.500 έγιναν 284, στην Ολλανδία των 15 εκ. οι 7.781 κατέληξαν σε 702, στη Γερμανία οι 24.272 συρρικνώθηκαν σε 8.077, στην Αγγλία των 60 εκ. οι 2.028 περιορίστηκαν σε 481 και στο Βέλγιο από 2.669 παρέμειναν 589.

Στη Γαλλία, τελευταίο προπύργιο της πολυδιάσπασης, όπου όμως λειτουργούν οι διαδημοτικές συνεργασίες, το πρόβλημα μελετάται.

β) Στην Ελλάδα επιχειρήθηκε η λύση του προβλήματος με διάφορα μέσα, στη δεκαετία του '80.

Για να σταματήσει η παραπέρα διάσπαση, αυξήθηκε το πληθυσμιακό όριο για την αναγνώριση οικισμού σε κοινότητα, μέτρο καθαρά αμυντικό. Το 1984 (ν. 1416/84) θεσμοθετήθηκαν οι εθελοντικές ασχεδιαστες ενώσεις με οικονομικά κίνητρα και προέκυψαν ως το 1987 δεκαεπτά νέοι Δήμοι. Με το ν. 1622/86, που εισήγαγε μία ιδιότυπη αναγκαστικότητα, προέκυψαν άλλοι 59 νέοι Δήμοι, προερχόμενοι από 246 κοινότητες. Το 1994 θεσπίσθηκε η διαδημοτική συνεργασία με τα Συμβούλια Περιοχής. Παρά τις καλές προθέσεις και τα ισχυρά κίνητρα, τα αποτελέσματα ήταν πενιχρά, για διάφορους λόγους που δεν έχει νόημα να επιμνημονεύσουμε. Θα θυμίσω ότι το 1974 δημοσιεύθηκε επίσημη έρευνα που πραγματοποιήθηκε για λογαριασμό του Υπουργείου Εσωτερικών, όπου τονιζόταν ότι “οι χιλιάδες των ΟΤΑ παραμένουν ως μονάδες Τ.Α. μόνο τύποις, διότι κατ ουσία δεν συντρέχουν παρ αυτοίς τα λειτουργικά στοιχεία της Τ.Α.”, ότι “ο αριθμός των ΟΤΑ δεν αποτελεί συντελεστή προόδου”, ότι η “διοικητική εξουσία των ΟΤΑ εμφανίζεται μόνον υπό τη στατική έννοια του όρου, οι ΟΤΑ δεν λειτουργούν δυναμικά”, ότι η “κατάσταση ευνοεί την αναγνώριση μεγάλων ΟΤΑ”, ότι “ενδείκνυται η συγχώνευση σε ενότητες”, για να καταστούν βιώσιμοι και προσαρμοσμένοι στη σύγχρονη πραγματικότητα. Η ανάγκη των συνενώσεων είχε επισημανθεί και στη συζήτηση στην Ε' Αναθεωρητική Βουλή, το 1975.

Σήμερα τολμούμε αυτό που επί δεκαετίες δεν τολμήθηκε, δηλ. να βαδίσουμε στο μονόδρομο που οδηγεί στην ανασύνταξη των τοπικών κοινωνιών μέσα από νέους βιώσιμους και ισχυρούς Ο.Τ.Α. και στην αλλαγή της διοικητικής γεωγραφίας. Ταυτόχρονα παίρνει οστά η αρχή ότι η Τ.Α. δεν είναι απλά σύστημα διοίκησης με στενή έννοια, αλλά κυριολεκτικά τρόπος ζωής.

Το Ν/Σ “Συγκρότηση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης”, αποτελούμενο από 27 άρθρα, υπήρξε προϊόν εμπειριστατωμένης μελέτης για την τεχνοκρατική χωροταξική αναδιάρθρωση των φορέων Τ.Α. σε συνεργασία του Υπουργείου Εσωτερικών με το Υπουργείο Χωροταξίας. Ταυτόχρονα, υπήρξε προϊόν εξαντλητικού, υποδειγματικού και εποικοδομητικού διαλόγου, ο οποίος κυριολεκτικά εξήντησε τους παρά ταύτα ακόμη ακμαίους εκπροσώπους της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών, που ηρωικά κράτησαν στους ώμους τους το κύριο βάρος.

Το σχέδιο αποτέλεσε αντικείμενο ειδικού θεματικού συνεδρίου της ΚΕΔΚΕ, όπου μόνο ένας σύνεδρος μειοψήφησε, συζητήθηκε δε και στις τοπικές ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων, δηλ. οι τοπικές κοινωνίες ακούστηκαν και εκφράσθηκαν.

Το ίδιο σχέδιο ήταν φυσικό να απασχολήσει τους ενδιαφερόμενους πολίτες, που ήταν όλοι οι Έλληνες, εκτός δημοτών Λεκανοπεδίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης. Σπάνια, μια νομοθετική πρωτοβουλία αφορά σε τόσο μεγάλο αριθμό ενδιαφερόμενων. Ρωτήθηκα γιατί ομιλώ στον Πειραιά για τον Καποδίστρια αφού δεν τον αφορά. Λάθος. Το σχέδιο ασφαλέστατα θα επηρεάσει και την Τ.Α. στα δύο Λεκανοπέδια, αφού θα υπάρξει ανακατανομή πόρων και γενικότερα θα επικρατήσει άλλη φιλοσοφία για τη λειτουργία των Ο.Τ.Α.

Επισημαίνω ένα λάθος. Συζητείται ότι το σχέδιο εξαντλείται σε αναγκαστικές συνενώσεις Ο.Τ.Α. Κακώς επικράτησε αυτός ο όρος. Πρόκειται για ανακυττάρωση της διοικητικής δομής της Ελληνικής Επικράτειας, για ισομερή ανάπτυξή της και δεν παίζω καθόλου με τις λέξεις.

Και κάτι ακόμη. Κάποιες πολιτικές δυνάμεις, μη διαθέτοντας οπλοστάσιο κατά της μεταρρύθμισης, προσφεύγουν σε επιχειρηματολογία δήθεν αντισυνταγματικότητας των νέων ρυθμίσεων. Τα επιχειρήματα είναι ανεπείριστα. Το Σύνταγμα κατοχυρώνει το θεσμό της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, με αποστολή τη διοίκηση τοπικών υποθέσεων.

Ασφαλώς, δεν μπορεί να καταργηθεί διά νόμου η αυτοδιοίκηση α' βαθμίδας. Όμως, η διοικητική διαίρεση της Χώρας, με βάση κριτήρια γεωοικονομικά, κοινωνικά, συγκοινωνιακά και παρεμφερή δεν είναι τοπική υπόθεση, είναι υπόθεση γενικότερου δημοσίου συμφέροντος, που ανήκει σαν αρμοδιότητα στον κοινό νομοθέτη.

Κανένα συνταγματικό κεκτημένο δεν υφίσταται για τους υπάρχοντες Δήμους και Κοινότητες. Το κατατεθειμένο Ν/Σ διατηρεί τη μορφή και Δήμων και Κοινοτήτων κι έτσι δεν προκύπτει θέμα, αν είναι συνταγματικά επιτρεπτή η διαίρεση μόνο σε Δήμους ή μόνο σε Κοινότητες. Η επιστήμη και η νομολογία έχει απαντήσει στα ερωτήματα αυτά, θετικά για τη συνταγματικότητα των ρυθμίσεων.

Ας δούμε τώρα τι προβλέπει το υπόψη σχέδιο.

Καταρχάς, στο πρώτο ήδη άρθρο προβλέπεται ονομαστικά η σύσταση 1033 νέων Ο.Τ.Α. που αντικαθιστούν τους 454 δήμους και τις 5.343 κοινότητες που υπάρχουν σήμερα. Εξ αυτών οι 804 είναι νέοι Δήμοι, προστιθέμενοι στους 96 Δήμους του Λεκανοπεδίου Αττικής και του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης και 133 κοινότητες που αφορούν σε νησιωτικές, ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές, που με τα κριτήρια που τέθηκαν δεν μπορούσαν να συγκροτήσουν Δήμους.

Για πρώτη φορά συνιστώνται Ο.Τ.Α. με την αυξημένη ισχύ τυπικού νόμου και όχι με διάταγμα.

Πρωταθλητής αριθμού συνενούμενων κοινοτήτων ο Δήμος Φιλιατών Θεσπρωτίας με 41 κοινότητες, τα υπόλοιπα μετάλλια στους δήμους Μεγαλόπολης Αρκαδίας και Καλαβρύτων Αχαΐας με 30.

Επτά μόνο Δήμοι προέρχονται από τη συνένωση μόλις δύο κοινοτήτων.

Οι Δήμοι που συνιστώνται ανταποκρίνονται στο πρότυπο των ανοικτών πόλεων. Τι είναι οι ανοικτές πόλεις ; Πρόκειται για δίκτυο οικισμών, στο οποίο κατανέμεται ο διοικητικός και κοινωνικός εξοπλισμός, χωρίς να συγκεντρώνεται στην έδρα του Δήμου. Η έδρα του Δήμου προσδιορίζεται με βάση την κεντρικότητα του οικισμού, δηλ. τη δυνατότητα πρόσβασης των κατοίκων των υπολοίπων οικισμών, με βάση την οδική επικοινωνία, την απαραίτητη διοικητική υποδομή, την υφιστάμενη χωροθέτηση άλλων δημοσίων υπηρεσιών και βέβαια τον πληθυσμό.

Οι διοικητικές υπηρεσίες του Δήμου είναι εγκατεστημένες στην έδρα, όμως στην αρχή κάθε χρόνου καθορίζεται το ωράριο εργασίας ή πλήρης απασχόληση υπαλλήλων του Δήμου στα δημοτικά διαμερίσματα, δηλ. στις έδρες των τέως κοινοτήτων, για την πλησιέστερη εξυπηρέτηση των πολιτών.

Κοινωνικός εξοπλισμός είναι το σχολείο, το γήπεδο αθλοπαιδειών, ο παιδικός σταθμός, το ΚΑΠΗ, η βιβλιοθήκη, ο κινηματογράφος, το πολιτιστικό και πνευματικό κέντρο και άλλες παρεμφερείς δραστηριότητες. Αυτός ο εξοπλισμός διαχέεται στους οικισμούς του δικτύου. Επίσης, ο δήμος συνιστά γραφεία π.χ. γεωργικής ή τουριστικής ανάπτυξης, ανάλογα με την κυρίαρχη δραστηριότητα των οικισμών, επί τόπου. Σε λίγες βδομάδες αποφασίζεται η μεταφορά της αρμοδιότητας πλείστων Σταδίων και κρατικών βρεφονηπιακών σταθμών στην Τ.Α. με ταυτόχρονη μεταφορά πόρων.

Έτσι επιτυγχάνεται η ισόρροπη συμμετοχή όλων των οικισμών στη λειτουργία της ανοικτής πόλης.

Οι πρώην κοινότητες που ενσωματώνονται σε νέους Δήμους δεν χάνουν τη διοικητική και πολιτική τους υπόσταση, αλλά

λειτουργούν ως υπομονάδες του Δήμου, αποκαλούμενες Δημοτικά Διαμερίσματα, κάτι αντίστοιχο με τα Διαμερίσματα του Δήμου Πειραιά. Οι εκλογείς των διαμερισμάτων αυτών εκλέγουν τοπικά συμβούλια που φέρουν την ονομασία της πρώην κοινότητας, είναι πενταμελή και ο Πρόεδρός τους είναι ex officio μέλος του δημοτικού συμβουλίου. Το τοπικό συμβούλιο διατυπώνει γνώμες και προτάσεις για όλα τα ζητήματα που αφορούν στο διαμέρισμα, όπως το πρόγραμμα έργων, παρακολουθεί την εκτέλεση έργων τοπικά, προτείνει τον ορισμό μελών Δ.Σ. φορέων που λειτουργούν στα όρια του διαμερίσματος. Το δημοτικό συμβούλιο αναθέτει και άλλες αρμοδιότητες, όπως η συντήρηση συστημάτων υποδομών, κοινοχρήστων χώρων, κ.λ.π.

Τέλος, το τοπικό συμβούλιο έχει ειδικές αρμοδιότητες που αφορούν στα κληροδοτήματα, στα βοσκοτόπια, στις δασικές εκτάσεις, κ.λ.π.

Έτσι, στις ανοικτές πόλεις συλλειτουργούν αυτοτελείς οικιστικές μονάδες που αλληλοεξαρτώνται για την παροχή εξυπηρετήσεων στους πολίτες.

Οι κάτοικοι μικρών χωριών είχαν προνόμια, ας πούμε διευκολύνσεις, φορολογικά και ασφαλιστικά, όπως ΤΕΒΕ, αντικειμενικά κριτήρια, κ.λ.π. Όλα αυτά διατηρούνται ακέραια.

Ολόκληρο κεφάλαιο του Ν/Σ ασχολείται με την οικονομική διαχείριση των Ο.Τ.Α. Είναι κοινό μυστικό ότι πολλοί Ο.Τ.Α. έχουν καταστεί προβληματικές επιχειρήσεις, καταχρεωμένες, στο βωμό δήθεν της παραγωγής έργου, έστω χωρίς πόρους διαθέσιμους.

Όπως οι υπεύθυνοι των προβληματικών επιχειρήσεων δεν πλήρωσαν κανένα τίμημα της ευθύνης τους, έτσι και οι δημοτικοί άρχοντες υπερχρεώνουν τους δήμους ανέξοδα γι αυτούς, κάποιος άλλος - το κράτος, ο επόμενος Δήμαρχος - θα πληρώσει το μάρμαρο.

Προβλέπεται, λοιπόν, στο Ν/Σ ειδικός ή θεματικός δειγματοληπτικός έλεγχος επί τόπου από το Ελεγκτικό συνέδριο της νομιμότητας των λογαριασμών των Ο.Τ.Α., που σήμερα ή γίνεται μετά πολλά χρόνια ή δεν γίνεται ποτέ.

Αντικείμενο του ελέγχου αποτελεί ιδίως :

α) η ορθή και σύμφωνη με τους κανόνες και τις αρχές του κατά περίπτωση ισχύοντος λογιστικού ή διαχειριστικού συστήματος τήρηση και ενημέρωση των λογαριασμών.

β) η νομότυπη καταβολή του μεριδίου συμμετοχής ενός ή περισσότερων Ο.Τ.Α. σε κάθε φύσεως επιχειρήσεις ή ανώνυμες εταιρίες ή σε εταιρίες λαϊκής βάσης ή σε προγραμματικές συμβάσεις.

γ) η λήψη δανείων και η παροχή εγγυήσεων και η τήρηση των όρων των σχετικών συμβάσεων.

δ) η νομότυπη διαχείριση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των Ο.Τ.Α.

ε) η έγκαιρη και κανονική απόδοση στους οικείους δικαιούχους των υπέρ τρίτων εισπραττομένων -δικαιωμάτων.

στ) η είσπραξη και διαχείριση των ανταποδοτικών τελών ή άλλων ειδικών εσόδων ή εσόδων από δάνεια.

Παράλληλα, ελέγχους διαχειριστικούς διενεργεί και το Σώμα Επιθεωρητών του Υπουργείου Οικονομικών. Σε κάθε περίπτωση αποκλείεται ο έλεγχος της σκοπιμότητας μιας δαπάνης.

Χάριν της διαφάνειας, εφεξής η σύναψη σύμβασης για απευθείας ανάθεση ή εκτέλεση εργασίας ή μεταφορά ή προμήθεια από τον Δήμαρχο ή Κοινοτάρχη επιτρέπεται μόνο σε έκτακτες επείγουσες περιπτώσεις, ειδικά αιτιολογημένες.

Έτσι, θα σταματήσει επιτέλους η τουλάχιστον ανεξέλεγκτη και ανορθόδοξη διαχείριση του αλλότριου χρήματος από τους τοπικούς άρχοντες, που δυστυχώς παρατηρείται σε αρκετούς Ο.Τ.Α.

Σε λίγες βδομάδες το σχέδιο θα είναι νόμος του Κράτους.

Μονογράφω όλα τα Ν/Σ πριν κατατεθούν στη Βουλή. Απευθύνω στον πρωταγωνιστή της νομοθετικής πρωτοβουλίας Υπουργό την ίδια στερεότυπη ερώτηση, ως Έλληνα πολίτη. "Τι σημαίνει αυτός ο νόμος για τον τόπο και τους πολίτες"; Τι αλλάζει στη ζωή μας με τις ρυθμίσεις που ψηφίζονται; Είναι η λεγόμενη επόμενη μέρα, που δίνει αξία στην πρωτοβουλία.

Θα φανεί παράδοξο, όμως η επόμενη μέρα στο ΥΠΕΣΔΔΑ έχει ανατείλει εδώ και καιρό. Οι προετοιμασίες για την εφαρμογή του νόμου είναι σε προχωρημένο στάδιο. Η καταγραφή των αναγκών σε πάσης φύσεως εξοπλισμό των νέων Ο.Τ.Α. θα ολοκληρωθεί στους προσεχείς μήνες, ώστε μέσα στο 1998 να έχει υλοποιηθεί και να δοθεί ως γονική παροχή στα νέα κύτταρα της Τ.Α. Ομιλώ για το ΕΠΤΑ, δηλ. το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που θα ισχύσει για πέντε χρόνια, αρχόμενα από το 1998, πριν δηλ. καν τις εκλογές με βάση τους νέους Δήμους, και μπορεί να παραταθεί για άλλα δύο χρόνια με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Η ίδια η Πολιτεία αναλαμβάνει την απόλυτη ευθύνη της επιτυχίας της ανασυγκρότησης, μέσα σε συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, με συγκεκριμένους πόρους. Θεμελιώνει και κτίζει τους νέους Δήμους θα έλεγα με συμβόλαιο. Η εφαρμογή του ΕΠΤΑ εγγυάται τη διαρκή και βιώσιμη περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη και απαντά στις ανασφάλειες που εκφράζονται. Το ΕΠΤΑ δεν μοιράζει κονδύλια σε τοπάρχες και εργολάβους, σε άδεια χωριά και ανούσια έργα.

Οι πόροι του ΕΠΤΑ θα κατευθυνθούν στη δημιουργία βασικών υποδομών, στην οργάνωση των υπηρεσιών, στην κατάρτιση του προσωπικού, στον εκσυγχρονισμό των λειτουργικών μέσων και στην κάλυψη των πρώτων βασικών λειτουργικών αναγκών. Κριτήρια για την χρηματοδότηση τεχνικών υποδομών, αποτελούν ο πληθυσμός, η γεωγραφική και χωρική δομή της περιοχής του νέου Δήμου, δηλ. η έκταση, η εδαφική μορφολογία, η ύπαρξη φυσικών πόρων, η σχέση με του οδικούς άξονες της χώρας, η γειτνίαση με τη θάλασσα. Θα έχουμε Δήμους αστικούς, ημιαστικούς, αγροτικούς.

Οι πόροι αυτοί είναι χειροπιαστοί. Προέρχονται από ήδη υφιστάμενους πόρους, ύψους 358,8 δισ. δηλ. από τους ΚΑΠ (Κεντρικούς αυτοτελείς πόρους), που είναι η τακτική επιχορήγηση με βάση το πληθυσμιακό κριτήριο, από τη ΣΑΤΑ (Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης) που είναι κονδύλια για έργα τοπικά, και από άτοκα δάνεια του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων. Προέρχονται επίσης από νέους πόρους, όπως το 80% του φόρου τόκων καταθέσεων, ύψους για την πενταετία 192 δισ. και έκτακτες επιχορηγήσεις από ειδικούς λογαριασμούς ύψους 25 δισ.

Συνεπώς, από το Υπουργείο Εσωτερικών προέρχονται πόροι 575,8 δισ. δρχ. Πλέον αυτών, 200 δισ. θα προέλθουν ως το 2000 από το Β' ΚΠΣ και το Εθνικό Π.Δ.Ε. και από το 2000 ως το 2002 περίπου 250 δισ. θα προέλθουν από το Γ' ΚΠΣ. Σύνολο, λοιπόν, ΕΠΤΑ δρχ. 1.025,8 δισ. δρχ. Κανένα Υπουργείο δεν θα χρηματοδοτεί Ο.Τ.Α., έξω από το ΕΠΤΑ και έτσι η πελατειακή σχέση μεταξύ Κράτους και Αυτοδιοίκησης διακόπτεται οριστικά.

Το πρόγραμμα "Καποδίστριας" περιέχει υποπρογράμματα, όπως το θεσμικό πλαίσιο και ο χωροταξικός σχεδιασμός που ολοκληρώθηκαν.

Άμεσα δηλ. την επόμενη μέρα, ξεκινά υποπρόγραμμα που αφορά στη διοικητική υποδομή, στον τεχνικό εξοπλισμό, στη βελτίωση έργων προστασίας περιβάλλοντος και εκπαιδευτικής υποδομής, στον κοινωνικό εξοπλισμό και έργα πολιτιστικής και αθλητικής υποδομής υπερτοπικής σημασίας και παροχή κινήτρων για τη δημιουργία βιώσιμων μονάδων παραγωγής. Έτσι, οι νέοι Δήμοι θα αποκτήσουν ή θα συμπληρώσουν το δημοτικό κατάστημα, μεταφορικά μέσα για την καθαριότητα, τη μεταφορά μαθητών, την ενδοδημοτική μετακίνηση, τις αναπλάσεις κοινοχρήστων χώρων, την υγειονομική ταφή απορριμμάτων, τα αναγκαία σχολεία, το αγροτικό ιατρείο, το ΚΑΠΗ, το βρεφονηπιακό σταθμό, τους χώρους πολλαπλών χρήσεων, τη βιβλιοθήκη, τους αθλητικούς χώρους. Άλλα υποπρογράμματα καλύπτουν αποσπάσεις και μετατάξεις προσωπικού και πρόσληψη επιστημονικού προσωπικού, τις λειτουργικές δαπάνες για την εξασφάλιση ενός ελαχίστου επιπέδου παροχής δημοτικών υπηρεσιών, την κατάρτιση του προσωπικού και την εξοικείωσή του σε περιβάλλον πληροφορικής και τέλος την ενημέρωση των πολιτών για τη μεγάλη αυτή μεταρρύθμιση. Όλα αυτά από τώρα που διαρκεί ακόμη η τρέχουσα θητεία των τοπικών αρχών.

Η επόμενη μέρα περιέχει και άλλες δράσεις.

Το ΕΠΤΑ θα έχει ημερομηνία λήξης, είναι μεταβατικό στάδιο ως την εξασφάλιση ιδίων πόρων για τους Δήμους, που θα τους απαλλάξει από την κρατική θαλπωρή. Σήμερα, οι ΟΓΑ απαιτούν και πέζουν για επιχορηγήσεις και δάνεια. Αυτό, όπως προείπα, συνιστά αλλοτρίωση της αυτονομίας, ετεροδιοίκηση. Επόμενο βήμα, λοιπόν, και η προώθηση θεσμικού πλαισίου που θα επιτρέπει στην αυτοδιοίκηση, τοπική και νομαρχιακή, να αποκτήσει ιδίους πόρους, φυσικά, από τοπικούς φόρους. Ασφαλώς και δεν αναφέρομαι στα τέλη καθαριότητας, κατάληψης πεζοδρομίων, παρεπιδημούντων, κλπ. Αναφέρομαι σε φόρους που θα καλύπτουν την αξία κάποιου σημαντικού έργου στην περιοχή που θα αποφασίζει η δημοτική Αρχή.

Την επόμενη μέρα μελετάται η οργάνωση της μητροπολιτικής διοίκησης στα δύο μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα Αθηνών και Θεσσαλονίκης, με κατεύθυνση την συνένωση τουλάχιστον υπηρεσιών.

Η επόμενη μέρα θα προηγηθεί και άλλων επόμενων ημερών, όπου τα Υπουργεία θα περιορισθούν σε αμιγώς επιτελικό ρόλο, όπου η πυραμίδα θα αποκατασταθεί στο σχήμα της, αφού τώρα η βάση της σμικρύνεται δραστικά στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ, ενώ οι Ν.Α. και οι περιφέρειες παραμένουν ως έχουν. Επόμενη μέρα, λιγότερη Ν.Α., λιγότερες περιφέρειες, αποκεντρωμένες κρατικές δραστηριότητες.

Για όλα αυτά χρειάζεται Κράτος - επιτελείο και δημόσια διοίκηση αποτελεσματική, αυτοδιοίκηση ενδυναμωμένη.

Η δημόσια διοίκηση διαχέεται σε τέσσερα επίπεδα, το Κεντρικό κράτος, την περιφέρεια, τη Ν.Α., και την Τ.Α..

Αμφιβάλλω αν ακόμη και στις αναδυόμενες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης συναντά κανείς στα Υπουργεία ουρές από πολίτες που σχετίζονται με τις αρμοδιότητες του Υπουργείου που για κάποιο λόγο βρίσκονται εκεί.

Τα Υπουργεία πρέπει να είναι αμιγώς επιτελικά όργανα σχεδιασμού και πολιτικής, δεν πρέπει να έχουν αρμοδιότητες εκτελεστικού χαρακτήρα. Αυτές ανήκουν, πρέπει να ανήκουν στις έδρες των περιφερειών, ως αποκεντρωμένες υπηρεσίες. Με το νόμο για την περιφερειακή διοίκηση που ψηφίστηκε πριν λίγους μήνες, οι 13 περιφέρειες θα έχουν δικό τους προσωπικό, χωρίς κάθετη εξάρτηση από το Υπουργείο.

Η επόμενη μέρα για την εφαρμογή του νόμου αυτού έχει ορίζοντα το Φλεβάρη '98.

Επί τόπου θα ασκείται πολιτική περιφερειακής ανάπτυξης. Η σημασία αυτής της πρωτοβουλίας υποβαθμίστηκε, αλλά τη θεωρώ ίσης αξίας με την επιχειρούμενη συνένωση Κοινοτήτων.

Τρίτο επίπεδο η Ν.Α.. Στον τρίτο χρόνο εφαρμογής του θεσμού, οι παιδικές ασθένειες δεν εξέλταν. Υπάρχει μια παρεξήγηση του ρόλου. Δυστυχώς, κάποιοι αιρετοί Νομάρχες λειτουργούν με λογική Σερίφη, Κυβερνήτη, Πρωθυπουργού ομόσπονδου κράτους. Ίσως, φταίει το γεγονός ότι στη Ν.Α. δόθηκαν αρμοδιότητες αμιγώς κρατικού χαρακτήρα που είχε ο διορισμένος Νομάρχης στο πλαίσιο του αποκεντρωμένου κράτους.

Υπάρχει αντίληψη ότι η Ν.Α. θα συνθλιβεί ανάμεσα στην Περιφέρεια και στη νέα δομή της ισχυρής πρωτοβάθμιας Τ.Α.

Η Ν.Α. έχει αρμοδιότητες, περισσότερες ίσως από αυτές που της αρμόζουν, δεν έχει ακόμη το κατάλληλο προσωπικό να τις ασκήσει ούτε τους αναγκαίους πόρους. Ήδη, όμως, εγκρίθηκε η πρόσληψη 920 επιστημόνων για τις Ν.Α. που θα ενισχύσουν σημαντικά την προσπάθεια.

Τέταρτο επίπεδο η πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση, η οποία διαμορφώνεται όπως περιέγραψα συνοπτικά.

Οι προεστοί δεν άφησαν τον Καποδίστρια να ολοκληρώσει το έργο του. Δυνάμεις αντιδραστικές, ελαυνόμενες από μικροκομματικά ή προσωπικά συμφέροντα, δυνάμεις που επιθυμούν την τιμαριοποίηση της πολιτικής εξουσίας, την αδιαφάνεια, την ευνοιοκρατία, τη συντήρηση του πελατειακού συστήματος, δυνάμεις που είναι παγιδευμένες σε μοντέλα ξεπερασμένα που ολοκλήρωσαν τον κύκλο τους, δυνάμεις που θέλουν τον Δήμαρχο οδοκαθαριστή και Ληξίαρχο αντιστέκονται στη φιλοσοφία που υπαγορεύει τη δημιουργία ΟΤΑ - προτύπων κέντρων παροχής υπηρεσιών σύγχρονων και μοχλών τοπικής ανάπτυξης.

Είναι οι δυνάμεις της συντήρησης που αντιδρούν στην πρόοδο, δυνάμεις που επιθυμούν στην αυγή του 21ου αιώνα ο εσωτερικός γεωγραφικός χάρτης της Ελλάδος να εξακολουθεί να είναι συντεταγμένος χωρίς πνοή και δυνατότητες.

Την επόμενη μέρα ο βουλευτής, απαλλαγμένος από τις πιέσεις για διορισμούς που δεν μπορεί πια να πραγματοποιήσει σε καμία περίπτωση, για μεσολαβήσεις σε επιχορηγήσεις στους φιλικούς του Δημάρχους και Κοινοτάρχες που δεν θα μπορεί πια να επιτύχει, θα αφοσιωθεί στα βουλευτικά του καθήκοντα απερίσπαστος.

Την επόμενη μέρα, κάθε νέος Δήμος θα έχει το αστυνομικό του τμήμα και τον πυροσβεστικό του σταθμό, όχι οπωσδήποτε στην έδρα, συγκεντρώνοντας τις διάσπαρτες σε αστυνομικούς σταθμούς δυνάμεις που καμία ασφάλεια δεν παρέχουν.

Την επόμενη μέρα ψηφίζεται νέος δημοσιονομικός κώδικας που μεταξύ των άλλων θα αυστηροποιεί και συντομεύει τις πειθαρχικές διαδικασίες, θέτοντας τέρμα στην ατιμωρησία των φαύλων και των ράθυμων.

Την επόμενη μέρα καταργούνται ή συγχωνεύονται ή μεταφέρονται στην αυτοδιοίκηση, στην αυριανή ισχυρή αυτοδιοίκηση φορείς και δραστηριότητες που ανήκαν ή ασκούσε το κράτος το ίδιο ή μέσω νομικών προσώπων πάσης φύσεως.

Δεν αντιλαμβάνομαι γιατί τα τρία Νοσοκομεία του Πειραιά να υπάρχουν σαν τρία Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, με τρεις Διοικήσεις, τρεις Διοικητικές και Οικονομικές Υπηρεσίες, όλες τις υπηρεσίες επί τρία, ενώ μπορεί να είναι ένα, σε τρία κτίρια. Είναι απλό να μετρήσει κανείς τις οικονομίες κλίμακος και την αποτελεσματικότερη παροχή υπηρεσιών.

Την επόμενη μέρα ανακόπτεται η ερήμωση της υπαίθρου και ξαναζωντανεύει η περιφέρεια. Την επόμενη μέρα ο πολίτης θα τηλεφωνεί να του στείλουν το πιστοποιητικό του, ο επιχειρηματίας θα συναλλάσσεται με μία υπηρεσία για τις δουλειές του (one stop shop), η οποία υπηρεσία θα συγκεντρώνει η ίδια από συναρμολογίες ό,τι χρειάζεται για τη συμπλήρωση του φακέλλου. Την επόμενη μέρα οι νέοι Δήμοι θα έχουν πρόσβαση σε κοινοτικά προγράμματα, θα καθαρίζουν βιολογικά τα απορρίμματα και λύματά τους, θα εκτελούν έργα που θα προάγουν την ποιότητα

της ζωής, που θα αναδεικνύουν την ομορφιά και την πολιτιστική και ιστορική τους ταυτότητα.

Οι εξελίξεις τρέχουν ταχύτερα από τις προβλέψεις μας, οι καιροί δεν είναι πια μενετοί ό,τι δεν έγινε χθες όπως έπρεπε, είναι αδήριτη ανάγκη να γίνει σήμερα, γιατί αύριο θα είναι πολύ αργά.

Οι χωριστοί δρόμοι πρέπει να συγκλίνουν σε μονοδρόμους, η πορεία να είναι κοινή, οι στόχοι ορατοί και εφικτοί, η μιζέρια παρελθόν, η ψωροκώστανα παρελθόν γραφικό.

Αν θέλουμε κοινωνία ισχυρή, Ελλάδα ισχυρή, πρέπει να ανασκουμπωθούμε, να εκλογικεύσουμε τα παράλογα, να εκσυγχρονίσουμε τα αναχρονιστικά, να πορευθούμε σε νέους δρόμους να επικοινωνήσουμε σε νέα δίκτυα, να ξεπεράσουμε τον εαυτό μας. Αντί π.χ. να χορηγούμε επιδόματα ανθυγιεινής εργασίας πρέπει να εξασφαλίσουμε συνθήκες υγιεινής εργασίας. Πολλοί λένε ότι στερούμαστε οραμάτων. Μα δεν είναι όραμα η ισχυρή κοινωνία, η ισχυρή Ελλάδα; Δεν είναι μέσο ο εκσυγχρονισμός, η ανάπτυξη, η ανταγωνιστικότητα, η κινητοποίηση των υγιών δυνάμεων της κοινωνίας;

Πριν ακριβώς δύο χρόνια, στον ίδιο αυτό φιλόξενο χώρο, εκφώνησα, παρουσία του σημερινού Π/Θ, ομιλία με τον προβοκατόρικο τίτλο “αυτό το Κράτος μπορεί να διοικηθεί;” Ήταν ομιλία που γράφηκε εν θερμώ και θυμωμένα, μόλις ο τότε Υπουργός Σημίτης είχε εξαναγκασθεί σε παραίτηση και παραχρήμα είχα παραιτηθεί και εγώ από Γ.Γ. του ΥΠΕΜ. Φίλοι μου που είχαν την υπομονή τότε να με ακούσουν, με ρωτάνε σήμερα, μετά ένα χρόνο δουλειάς μου πολύ κοντά στην Κυβέρνηση και στο έργο της, αν διατηρώ τις ίδιες απόψεις, αν κάτι από όσα πρότεινα τότε πολύ συγκεκριμένα έχουν υλοποιηθεί ή προωθούνται, αν ο εκσυγχρονισμός στον οποίο με πάθος πιστεύω εφαρμόζεται.

Απαντώ χωρίς δισταγμό ότι έχουν γίνει πολλά, μετά τις εκλογές της 22ας Σεπτεμβρίου '96. Στο νομοθετικό έργο είχα καταγγείλει το φαινόμενο των αριθμητικά και ποιοτικά απαράδεκτων τροπολογιών που ψηφίζονταν. Σεμνύνομαι να πω, γιατί συνέβαλα κάπως και εγώ, ότι στην Α' Σύνοδο της Βουλής, στην Ολομέλεια και στα θερινά τμήματα, ο μέσος όρος τροπολογιών κατά Ν/Σ που ψηφίστηκε μετά την επεξεργασία του Ν/Σ στη διαρκή επιτροπή ήταν κάτω από δύο και άλλες τόσες ήταν οι τροπολογίες από την κατάθεση του Ν/Σ ως την Επιτροπή.

Το νομοθετικό έργο ακολουθεί μία αυστηρή διαδικασία. Κάθε πρωτοβουλία συζητείται σε κυβερνητικό όργανο (Υπουργικό Συμβούλιο ή Κυβερνητική Επιτροπή που συνεδριάζουν ανελλιπώς κάθε Παρασκευή, πολλές ώρες ή σε άλλα κυβερνητικά όργανα), συζητείται με τους βουλευτές του κυβερνώντος κόμματος που μετέχουν στη Διαρκή Επιτροπή, συζητείται στη Βουλή. Η επεξεργασία των Ν/Σ/ περνάει έτσι από πολλά στάδια που εγγυώνται την αρτιότερη εμφάνιση. Υπάρχουν ακόμη φαινόμενα και προβλήματα που εκθέτουν την εικόνα. Είμαστε όμως στο σωστό δρόμο για την εξάλειψή τους. Η Κυβέρνηση είναι ολιγομελέστερη. Τα Υπουργεία Βιομηχανίας, Εμπορίου και Τουρισμού ενοποιήθηκαν σε Υπουργείο Ανάπτυξης. Ολοκληρώνονται νέοι οργανισμοί Υπουργείων, με κατεύθυνση τη δραστική μείωση των μονάδων και τον περιορισμό σε επιτελικές υπηρεσίες, με εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό.

Τα μισθολόγια των εργαζομένων στο δημόσιο τομέα απλοποιήθηκαν και εκσυγχρονίσθηκαν. Με φειδώ εγκρίνονται κατ'εξάιρεση προσλήψεις και μόνο για επιστημονικό προσωπικό από την Τριμελή Επιτροπή εξ'Υπουργών στην οποία συμμετέχω και εγώ, αν και μη Υπουργός.

Στη Δικαιοσύνη, νομοθετήθηκαν μέτρα επιτάχυνσης των δικών, μελετάται η αποποινικοποίηση ασήμαντων παραβάσεων υλοποιείται πρόγραμμα στέγασης δικαστικών υπηρεσιών και ανέγερσης φυλακών. Το Εφετείο της Αθήνας μέσα στο 1998 θα είναι έτοιμο.

Το ΚΠΣ αναθεωρήθηκε και η ορθολογική απορρόφησή του είναι βέβαιη. Το Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο επιτέλους δείχνει την παρουσία του. Ο Συνήγορος του πολίτη θεσμοθετήθηκε και επίκειται η εγκατάστασή του. Εκλείσαν οι τρύπες που υπάρχουν στις προσλήψεις έξω από το νόμο 2190/94. Ο νόμος επεκτάθηκε παντού, ακόμη και στις κρατικές Τράπεζες και στις θυγατρικές τους. Ήδη, μετά την Αστυνομία, και στο Πυροσβεστικό και στο Λιμενικό και στους Εθελοντές Πενταετούς Υπηρεσίας οι προσλήψεις γίνονται με μόρια, αμιγώς. Ολοκληρώνεται ο διάλογος για την απασχόληση, την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα και ανοίγει ο διάλογος για την κοινωνική ασφάλιση. Ο πληθωρισμός χαμήλωσε θεαματικά, τα ελλείμματα μειώνονται, περιστέλλονται οι δαπάνες, είμαστε κοντά στους στόχους της νομισματικής ενοποίησης.

Επιτροπή στην οποία συμμετέχω παρέδωσε τη γνωμοδότησή της για τη συγχώνευση και κατάργηση φορέων, νομικών προσώπων, στο πλαίσιο της περιστολής των κρατικών δαπανών. Πριν τον προϋπολογισμό, θα έχουν ληφθεί οι σχετικές αποφάσεις.

Πριν δύο χρόνια πρότεινα τη γεωγραφική αναδιάταξη Δήμων και Κοινοτήτων των Νομών. Είχα πει ότι οι νέοι Δήμοι πρέπει να είναι 600 -700, προέκυψαν 804, δεν πειράζει. Οι νομοί έλεγα να μειωθούν κάτω των σαράντα, ίσως σε επόμενο Καποδίστρια αυτό, μαζί με τις περιφέρειες που από 13 ευχερώς μπορούν να καταλήξουν κάτω των 10.

Για τα κόμματα έλεγα ότι πρέπει να εγκαταλείψουν τον λαϊκισμό, οι πολιτικές αντιθέσεις να αναδεικνύονται μέσα από προγράμματα και επιχειρήματα και όχι μέσα από σύμβολα και σημαίες. Το περιτύλιγμα πρέπει να παύσει να κυριαρχεί του περιεχομένου.

Έλεγα τότε ότι το πολιτικό κόστος δεν πρέπει να συντηρεί την απραξία. Αυτή η Κυβέρνηση αποδεικνύει, με σοβαρότητα, υπευθυνότητα και συνέπεια, ότι προχωρεί σε ρήξεις με συντεχνιακά συμφέροντα, όπου πρόκειται να ωφεληθεί ο τόπος και ο πολίτης, όπου το επιβάλλει ο αναγκαίος εκσυγχρονισμός.

Παράδειγμα η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, όπου υπήρξαν αντιδράσεις γιατί εισάγεται ο θεσμός του εθνικού απολυτηρίου ή καταργείται η επετηρίδα που μόνο στην Ελλάδα υπήρχε.

Άλλο παράδειγμα. Επιτέλους, μειώνονται οι τιμές ενός προϊόντος που κυρίαρχα είναι κοινωνικό αγαθό, ελέγχεται η ασύδοτη και επιβλαβής για την υγεία υπερσυνταγογράφηση, εκλογικεύεται το σύστημα. Ποιοι αντιδρούν ; Κάποιες πολυεθνικές που θεωρούσαν την Ελλάδα αποικία και ήθελαν να πωλούν εδώ τα φάρμακά τους ακριβότερα από όσο τα πωλούν π.χ. στην Πορτογαλία. Αντιδρούν τελείως αδικαιολόγητα, σας βεβαιώνω, και οι φαρμακοποιοί, με πρωταγωνιστές, δυστυχώς, τους Πειραιώτες.

Τέλος, η ίδια η Κυβέρνηση ανοίγει διάλογο σε θέματα που καίνε όποιον τα αγγίζει, όπως το κοινωνικοασφαλιστικό πρόβλημα.

Ο εκσυγχρονισμός προχωρεί με βήματα σταθερά. Θα μπορούσε να τρέξει. Αυτό θα έλθει, όταν όλο και πιο πολλοί κατανοήσουν ότι στην ξέφρενη κούρσα του ανταγωνισμού δεν μπορεί κανείς να σταματά, γιατί τον φθάνουν αυτοί που ακολουθούν και ποτέ δεν φθάνει αυτούς που προηγούνται. Αναφέρω συχνά κάτι που έγραψε ένας πανεπιστημιακός στην Κινσάσα; “όπου δεν έχουμε ηλεκτρισμό, ανάβουμε κεριά, όπου δεν έχουμε ούτε κεριά, περιμένουμε να ξημερώσει”.

Κυρίες και κύριοι, ας μην περιμένουμε να ξημερώσει. Ας βρούμε κεριά, ας παράγουμε ηλεκτρισμό, ας εκσυγχρονίσουμε τις λειτουργίες μας. Ας κατακτήσουμε το μέλλον, ας τρέξουμε στο μέλλον με υπομονή, με προσωπική δουλειά, χωρίς λαϊκισμό, χωρίς υψηλούς τόνους.

Το σχέδιο “Καποδίστριας” είναι σ αυτή την κατεύθυνση. Είναι μια μεταρρύθμιση που επιφέρει επαναστατικές αλλαγές χωρίς τουφεκίες, σοκ χωρίς κραδασμούς.

Αξίζει να τη στηρίζουμε, να την ενισχύσουμε. Άλλωστε, αποτελεσματικότερη επανάσταση είναι η διαρκής μεταρρύθμιση, όποτε και όπου απαιτείται, με άλλα λόγια ο εκσυγχρονισμός που δεν είναι μία εφάπαξ διαδικασία και δεν έχει μόνο τεχνοκρατικό πεδίο εφαρμογής. Απαιτεί τομές γενναίες, μη διαπραγματεύσιμες, αποφασιστικές. Το πέρασμα των τομών αυτών προϋποθέτει διαυγή γνώση του προβλήματος, τεκμηριωμένη πρόταση επίλυσης, πειθώ για την αναγκαιότητα και την χρησιμότητα. Είναι μία αέναη διαδικασία προσαρμογής στις εξελίξεις, χωρίς κατάληξη, ώστε να υπηρετείται ο άνθρωπος, ο πολίτης. Είναι μία βήμα - βήμα ικανοποίηση προσδοκιών που κάποιοι ανέξοδοι οραματιστές θεωρούν μειωμένες, όμως στο βάθος θα αποδειχθεί ότι επιτεύχθηκαν περισσότερα και από αυξημένες προσδοκίες.

Και βέβαια, τελειώνοντας θα καλέσω όλους τους πολίτες, τους καταξιωμένους στον επιστημονικό και επαγγελματικό στίβο, στους κοινωνικούς αγώνες, να ηγηθούν της προσπάθειας αυτής που χρειάζεται ανθρώπους αξιόπιστους, σκεπτόμενους, ικανούς, έντιμους. Για να μην έχουν τον πρώτο λόγο οι κομματικοί πατριώτες και οι επαγγελματίες της πολιτικής.

Και επιτέλους να απελευθερωθούν οι υγιείς δυνάμεις των τοπικών κοινωνιών και αυτές να υλοποιήσουν τις μεγάλες μεταρρυθμίσεις του “Καποδίστρια”.